

3. Ünite: Kültür ve Sanat (الثَّقَافَةُ)

1. Ders: Edebiyat (الأَدَبُ)

Metin ve Diyalogları, Kitap Fuarı (مَعْرَاضُ الْكِتَابِ) ve İsim/Fiil Cümlesi Uygulamaları

Dinlediği ve okuduğu kültür-sanat metinlerinde geçen yer, zaman, kişi ve konuyu soru edatları (مَنْ، مَتَى، مَازَا، لِمَاذَا، كَيْفَ، مَتَى) yardımıyla çözümler. • Arap çocuk ve halk edebiyatı klasiklerini (أَحَبُّ الرِّوَايَاتِ التَّارِيخِيَّةِ) tanır; kitap fuarı ve okuma tercihleri (أَحَبُّ الرِّوَايَاتِ التَّارِيخِيَّةِ) hakkında konuşur. • Günlük iletişimde kalıp ifadeleri (كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ) ve olay sıralama bağlaçlarını (بَعْدَ، قَبْلَ، ثُمَّ، قَبْلَ، بَعْدَ) isim ve fiil cümlelerinde kullanır.

HATIRLAYALIM

- Edebiyat metnini ve kitap fuarı (مَعْرَاضُ الْكِتَابِ) diyalogunu çözümlerken kişiyi «مَنْ» (kim?), konuyu «مَازَا» (ne?), zamanı «مَتَى» (ne zaman?), sebebi ise «لِمَاذَا» (niçin?) soru edatı belirler.
- Doğu edebiyatının dünya klasiği «أَلْفُ لَيْلَةٍ وَلَيْلَةٍ» (Binbir Gece Masalları), halk edebiyatının nükteli kahramanı «جُحَا» (Cuha) olarak tanınır; tercihler «أَحَبُّ الرِّوَايَاتِ التَّارِيخِيَّةِ» kalıbıyla anlatılır.
- İletişimde «هَيَّا بِنَا» (Haydi gidelim), «كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ» (Her şey yolunda) ve «بَعْدَ» (Geçmiş olsun) kalıpları; sıralamada «قَبْلَ» (önce), «ثُمَّ» ve «بَعْدَ» (sonra) kullanılır.

1 EŞLEŞTİRME

Günlük iletişimde ve kültür-sanat diyaloglarında kullanılan Arapça kalıp ifadeleri Türkçe anlamlarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. هَيَّا بِنَا.	a) Her şey yolunda
☐ 2. كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ.	b) Haydi gidelim
☐ 3. سَلَامَتُكَ.	c) İyi bayramlar
☐ 4. كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ.	d) Geçmiş olsun

2 ÇOKTAN SEÇMELİ

Kitap fuarı afişindeki 1 ve 2 numaralı stantlarda sergilenen Arap edebiyatı klasiklerinin Türkçe karşılıkları hangisidir?

Kitap Fuarı	مَعْرَاضُ الْكِتَابِ
1. Stant (Dünya Klasiği)	2. Stant (Halk Edebiyatı)
أَلْفُ لَيْلَةٍ وَلَيْلَةٍ	نَوَادِرُ جُحَا

(A) 1: Modern Şiir — 2: Arapça Sözlük	(B) 1: Binbir Gece Masalları — 2: Cuha Fıkraları
(C) 1: İslam Tarihi — 2: Bilim Dergileri	(D) 1: Coğrafya Atlası — 2: Gezi Yazıları

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Selim ve Meryem'in okuma tercihlerini gösteren kartlara göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

Selim'in Tercihi	Meryem'in Tercihi
أَحَبُّ الرِّوَايَاتِ وَالْكِتَابِ الدِّينِيَّةِ	أَفْضَلُ الشُّعْرِ لَا أَحَبُّ الْقِصَصِ

(A) Selim, tarihî roman ve dinî kitap sever.	(B) Meryem, şiir okumayı tercih etmektedir.
(C) Meryem, uzun öykülerden hoşlanmaz.	(D) Selim, yalnız bilim dergisi okur.

4 TABLOYU TAMAMLA

Kartlardaki Arapça cümlelerin kuruluşuna göre türünü (İsim cümlesi / Fiil cümlesi) ve Türkçe anlamını yazarak tabloyu tamamlayınız.

1. Kart	الصُّنْدُوقُ فِي زَاوِيَةِ الْعُرْفَةِ
2. Kart	قَرَأَ التَّلْمِيزُ قِصَّةَ جُحَا
3. Kart	الرِّوَايَةُ التَّارِيخِيَّةُ مُمَيَّعَةٌ

Cümle Kartı	Cümle Türü	Türkçe Anlamı
1. Kart (الصُّنْدُوقُ فِي زَاوِيَةِ الْعُرْفَةِ)	İsim cümlesi	Sandık odanın köşesinde.
2. Kart (قَرَأَ التَّلْمِيزُ قِصَّةَ جُحَا)		
3. Kart (الرِّوَايَةُ التَّارِيخِيَّةُ مُمَيَّعَةٌ)		

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Kültür ve sanat ünitesindeki dil kurallarıyla ilgili yargıların başına doğruysa D, yanlışsa Y yazınız.

	D	Y
Okunan bir eserin yazarını veya kahramanını öğrenmek için «مَنْ» (Kim?) soru edatı kullanılır.	☐	☐
«قَبْلَ» (önce) ve «بَعْدَ» (sonra) zarflarından sonra gelen isimler daima esreli (mecrur) okunur.	☐	☐
«لِمَاذَا» soru edatı bir etkinliğin gerçekleştiği saati ve günü sormak için kullanılır.	☐	☐
Akılsız çoğul isimlerin (الرِّوَايَاتُ، الْكُتُبُ) sıfatları tekil dişil (التَّارِيخِيَّةُ) olarak gelir.	☐	☐
«ذَهَبَ الطَّالِبُ إِلَى مَعْرَاضِ الْكِتَابِ» cümlesi özel isimle başladığı için isim cümlesidir.	☐	☐

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Diyalog kartındaki cevabın bir sebep («satın almak için») bildirdiği dikkate alındığında, sorudaki boşluğa hangi soru edatı getirilmelidir?

Soru تَذْهَبُ إِلَى مَعْزُضِ الْكِتَابِ؟

Cevap أَذْهَبُ لِأَسْتَرِيَ رِوَايَةً جَدِيدَةً

- (A) لِمَاذَا (Niçin / Neden?) (B) مَتَى (Ne zaman / Hangi gün?)
(C) مَنْ (Kim / Hangi yazar?) (D) أَيْنَ (Nerede / Hangi salon?)

7 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Mekân betimleme kartındaki iki Arapça cümlelerin dil bilgisi ve anlam özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

1. Cümle الصُّنْدُوقُ فِي زَاوِيَةِ الْعُرْفَةِ

2. Cümle الْكُتُبُ الدِّيْنِيَّةُ عَلَى الرَّفِّ

- (A) İkisi de mazi fiille başlayan fiil cümlesidir. (B) Cümlelerde قَبْلَ ve بَعْدَ zarfları vardır.
(C) İkisi de yer belirten isim cümlesidir. (D) Birincide soru edatı, ikincide emir vardır.

8 ŞİFRELE KİLİME

İpuçlarındaki kavramları bulmacaya yazınız. Numaralı harflerle edebiyat ve sanatın beslediği ortak mirası bulunuz.

«مَعْزُضِ الْكِتَابِ» tamlamasında fuarda sergilenen basılı eser

Arapçada «sonra» anlamına gelen «ثُمَّ» bağlacının okunuşu

«أَلْفَ لَيْلَةٍ وَلَيْلَةٍ» (Binbir Gece) adlı dünya klasiğinin edebî türü

«الرَّوَايَاتُ التَّارِيخِيَّةُ» tamlamasında romanların konusunu bildiren sıfat

İsim veya fiil kelimelerinin kurallı dizilmesiyle oluşan anlamlı söz dizisi

Arapçada «الشَّعْرُ» sözcüğüyle karşılanan dizeli edebî tür

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

9 ÇOKTAN SEÇMELİ

İletişim kartındaki 2. durumda Zeynep, fuar hazırlıklarının eksiksiz tamamlandığını ve her şeyin yolunda olduğunu hangi kalıp ifadeyle belirtmelidir?

1. Ömer سَلَامَتُكَ يَا صَدِيقِي

2. Zeynep ؟

- (A) لَا أَجِبُ الْقِصَصَ الطَّوِيلَةَ (Uzun öyküleri sevmem.) (B) كُلُّ شَيْءٍ عَلَى مَا يُرَامُ (Her şey yolunda ve düzenli.)
(C) الصُّنْدُوقُ فِي زَاوِيَةِ الْعُرْفَةِ (Sandık köşededir.) (D) مَنْ كَتَبَ هَذِهِ الرَّوَايَةَ؟ (Bu romanı kim yazdı?)

10 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerde boş bırakılan yerleri kutudaki uygun Arapça sözcüklerle tamamlayınız.

كَيْفَ ثُمَّ جَا قَبْلَ هَيَّا بِنَا

1. Arap halk edebiyatının nükteli bilge kahramanına _____ adı verilir.
2. Olayları oluş sırasıyla anlatırken «sonra» anlamında _____ kullanılır.
3. Uykudan önce kitap okuduğunu belirten kişi « _____ النَّوْمِ » der.
4. Arkadaşlarını fuara davet eden öğrenci « _____ » diye başlar.

11 KISA CEVAP

Zaman çizelgesindeki «قَبْلَ الظُّهْرِ» ve «بَعْدَ الدَّرْسِ» ifadelerinde ikinci kelimelerin neden esreli okunduğunu ve anlamlarını yazınız.

1. Zaman Dilimi (Önce)

قَبْلَ الظُّهْرِ

Kütüphane ziyareti

2. Zaman Dilimi (Sonra)

بَعْدَ الدَّرْسِ

Hikâye okuma saati

12 SIRALAMA

Kitap fuarı gezisini anlatan aşağıdaki Arapça cümleleri olayların oluş sırasına göre 1'den 4'e kadar numaralandırınız.

1. Davet

هَيَّا بِنَا

2. Varış

قَبْلَ

3. Alışveriş

ثُمَّ

4. Okuma

بَعْدَ

- ☐ وَفَرَأَ الْكِتَابَ الْجَدِيدَ فِي الْبَيْتِ بَعْدَ الْعَصْرِ.
☐ ذَهَبَ الصَّدِيقَانِ إِلَى الْمَعْزُضِ قَبْلَ الظُّهْرِ.
☐ ثُمَّ اسْتَرَى أَحْمَدُ رِوَايَةً تَارِيخِيَّةً وَكِتَابَ شِعْرِ.
☐ قَالَ أَحْمَدُ لِصَدِيقِهِ: هَيَّا بِنَا نَذْهَبُ إِلَى مَعْزُضِ الْكِتَابِ.

13 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Okuma günlüğü kartındaki ifadelerden yararlanarak sevdiğiniz kitap türünü ve fuarda sırasıyla ne yaptığınızı anlatan Arapça bir cümle yazınız.

Sevilen Edebî Tür

أَحْبَبُ الرَّوَايَاتِ
التَّارِيخِيَّةِ

Fuar Etkinlik Sırası

ذَهَبْتُ إِلَى الْمَعْزُضِ
ثُمَّ اسْتَرَيْتُ كِتَابًا